

Prízrak, ktorý mátoží v Cirkvi: gnóza

lanuovabq.it

4. marca 2020 ✝ História

Parafrázujúc prvé slová Marxovho *Manifestu*, položme si otázku, či v Cirkvi mátoží prízrak, ktorým je gnóza. Je možné, žeby stará heréza, ktorá nikdy nebola naozaj porazená, ešte stále mátožila? Proti nej bojovali svätí ako boli Hypolit, Justín, Ireneus, Klement, Augustín... Proti katarskej gnóze (11.-13. storočie) bojovali Innocent III, svätý Domuínik a Simone de Montfort... Svätý Tomáš bojoval proti gnóze svojou *Summae*, kým sv. Bonaventúra bojoval proti joachimizmu vo františkánskom ráde. V Tridente sa konciloví otcovia postavili proti gnóze prítomnej v Reformácii. Pius X. zápasil s modernistickou gnózou. Otázka: **kto bojuje s gnózou dnes?**

Gnostická heréza je chameleonická, maskuje sa, je mnohovrstevná, tekutá a ťažko ju niekam zaradiť. Obchádza prekážky a tak sa stále znovu a znovu objavuje v histórii v rôznych podobách. Pretvaruje sa, vydáva sa za kresťanstvo a chce zmeniť Cirkev znútra. Stačí málo na to, aby sme nahradili Logos Gnózou, ale svätý Ján hovorí, že na počiatku bol Logos a nie Gnóza. Gnóza hlása spásu bez obrátenia, odporuje poriadku stvorenia, opovrhuje zákonom, nenávidí manželstvo a plodenie a oslavuje sterilnú sexualitu, oddeľuje telo od ducha a namýšľa si, že človek môže zostať čistým aj v smilstve, posolstvo evanjelia mení na ezoterickú formulu ktorá, keď ju spoznáme, nás dokáže spasiť, chce pretvoriť realitu, hľadá nové argumenty proti tradícii, kladie proti sebe ducha a literu, ohlasuje milenaristickú budúcnosť, hovorí o evolúcii dogiem.

Marcion, v druhom storočí po Kristovi, založil gnostickú cirkev. Myslel si, že proti Bohu Nového zákona, ktorý je mierny, súcitný a milosrdný, treba postaviť Boha Starého zákona, stvoriteľa, zákonodarcu, sudcu. Podľa neho starý zákon Dekalógu treba nahradiť novým zákonom Blahoslavenstiev tak, aby bolo možné byť Kristovým bez toho, aby človek musel rešpektovať Desatoro. Kresťanstvo bez noriem vedené spontánnosťou Ducha, charizmatická Cirkev nezaťažená zákonom a právom. Duchovná Cirkev nezaťažená bremenom doktríny, pretože nie je výrazom Loga, ale Gnózy. Cirkev v ktorej prebieha ustavičná revolúcia, pretože sa nenecháva spútnať "zvieracou kazajkou autority", keďže je láskavá, dobročinná a milosrdná. Cirkev, v ktorej už nikto nič neodsudzuje, aby nepripomínala falošného boha Starého zákona. Cirkev otvorená budúcnosti, ktorej však už nezáleží na jej minulosti. Otvorená pre všetkých a vôbec nie žiarlivá na svoje hranice.

Keď v dejinách Cirkvi meníme filozofické a teologické paradigmy, musíme si vždy položiť otázku, či za tým nie sú aj duchovné a náboženské príčiny, či tam nie sú nejaké herézy, uctievanie falošných bohov alebo falošné uctievanie Boha, či falošné predstavy. Keď sa hovorí, že náuka sa vyvíja, že doktrinálne bariéry medzi náboženstvami treba odstrániť, že máme smerovať k jedinému náboženstvu, pretože nakoniec aj tak všetci uctieваме toho istého Boha, keď oslavujeme náboženstvo ľudstva, v ktorého centre je človek, nie Boh, keď sa prevráti vzťah medzi doktrínou a praxou, medzi normou a situáciou, medzi zákonom a svedomím, medzi kontempláciou a činom, keď vzývame skôr Matku Zem ako Stvoriteľa, keď sa ako pozitívna hodnota akceptuje úmyselne sterilná sexualita, keď sa pestuje pohanské videnie prírody, aj keď ide o vyspelé

a sofistické pohanstvo, keď ľudia uveria tomu, že k spáse možno dôjsť aj obchádzaním depozitu viery, ktorý Cirkev verne stráži a odovzdáva,... vtedy to znamená, že už došlo nielen k zmene paradigmy myslenia, spôsobu videnia vecí, takže sa akceptuje to, čo sa včera odsudzovalo, a učí sa to, čo sa včera zakazovalo, znamená to, že cez trhliny vstúpil nový náboženský duch.

Gnóza sa v priebehu času zhmotnila aj v sociálnych, kultúrnych a politických hnutiach. Všetky politické mesianizmy majú gnostické pozadie. Podobne aj všetky revolučné hnutia. Osvietenská gnóza zhanobila náboženstvo, romantická gnóza zničila morálny zákon, keď ho obetovala na oltár sentimentu, komunistická zničila pravdu, keď ju nahradila politickou praxou, revolúcia roku 1968 zasiahla autoritu. Všetky tieto gnózy zničili poriadok a na jeho troskách zaistili budúcnosť, čiže neporiadok. Chaos môže zažívať aj Cirkev, keď sa poddá synkretizmu, keď prevráti vzťah medzi pastoráciou a doktrínou, keď sa viac riadi aktuálnou spoločenskou situáciou než evanjeliom, keď ustupuje sentimentu a vzdáva sa rozumu, keď v mene milosrdenstva odmieta spravodlivosť, keď popiera, povedané s kardinálom Caffarrom, že logika božskej Prozreteľnosti vedie každého človeka k jeho cieľu pri rešpektovaní prirodzeného poriadku samotného stvorenia.

Stefano Fontana

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/prizrak-ktory-matozi-v-cirkvi-gnoza/>